

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALANOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
 hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
 Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
 Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
 Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
 valamint a reclamatiók.
 Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Előleg nyújtás heremagra.
 Heremag eladásának közvetítése.
 Szarvasmarhák eladásának közvetítése lapunk által.
 Körültekintés. Sz. P.
 A trágyázásról. Nagy Kálmán. II.
 A baromfiak selejtezése és eladása Grubicy Gézya.
 A vetések állása és a mezőga dasági állapot.
 Rövid szakközlemények.
 A körtefajoknak viseikédeése az elmúlt téllal szemben. — Baromfiaknak való szemes takarmány-félék.
 Vegyesek.
 Tiszta fajta-baromfiak kaphatók. — A m. kir. állami ménesből kisorsolt lovak. Gabona-import Amerikából. — Olaszország összes borkivitele. — A földművelésügyi magy. kir. minister. — Az orosz barlangkőrő. — Tenyészállat kiállítás egybekötve díjazással. — Az ezredéves kiállítás. — Gyümölcsbor-termelés Franciaországban. — A takarmánybiány Németországban. — Mikor aratnak a földön? — Gyümölcsvásár. — A külföld komlótermése és kereskedelme. — Kerestetik számtartó. — Gazdatiszti állást keres.
 Piaczi értesítő.

Előleg nyújtás heremagra.

Most, hogy a heremag-kötések ideje bekövetkezett és külföldi szenzálók bár jelentékeny. árajánlataikkal a heremag termelő gazdákat meglepik és terményét lekötik; az erdélyi gazdasági egylet heremag tisztító raktára már most segítségére kíván jönni a gazdaközönségnek az által, hogy heremag termésére, a kívánat szerint, azonnal előleget ad, szabályzata 11.-§-ban meghatározott (6%) kamatláb mellett.

Az előleg újabban a magnak hagyott löhere növény minden remélt és bevallott métermázsája után 25 (Huszonö) forintban van megállapítva; a luczerna után ugyanilyen feltétel mellett 20 (Husz) forintban mázsánként.

A mag ezen előleg nyújtása, után is a termelő tulajdona marad, de ezzel szemben kötelezi magát, hogy aranka mentessé tisztítás végett okvetlenül beküldi az erdélyi gazdasági egylet heremag tisztító raktárába Kolozsvárra.

A mag beküldése alkalmával az előleg, kívánatra, kiegészítetik a mag készlet fele értékéig, melyet a tulajdonos a mag értékesítése után tartozik visszafizetni.

A magot saját maga a tulajdonos adhatja el, de ezzel a raktárt is megbizhatja.

Alkalma nyílik ez által minden termelőnek a legelőnyösebb áron értékesíteni heremag terményét.

Megkeresések alatti czimen Kolozsvárra belközép utca 11. sz. a. intézendők.

„Az Erdélyi Gazdasági Egylet heremag tisztító raktára.”

Heremag eladásának közvetítése.

Azon heremag termelőknél, a kik termésüket már most okvetlenül értékesíteni akarják, az eladást készséggel közvetíti, a lehető legjobb áron, az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége.

Szarvasmarhák eladásának közvetítése lapunk által

Lapunk f. é. 32-ik számának „Körültekintésben” közlött föltételek mellett hazarészünk állattenyésztőinek eladó magyar fajta szarvasmarhái eladását lapunk szerkesztősége közvetíti és erre a bejelentéseket az irt adatok közlésével elfogadja.

Körültekintés

(Heremag. termés, tisztítás értékesítés.)

Itt-ott már lekerült a magnak hagyott here a földről s néhol, a hol a természet előbb járt, már csépeltek is.

Hazarészünkben egyébként ezzel is még meglehetősen hátra vagyunk, mint a hogyan egyéb terményeinkkel voltunk.

Hazarészünk heremag termése tehát nem-sokára piacra kerül részint aranka mentessé, részint pedig csak egyszerűen tisztított állapotban.

Haza részünk heremag termésének meny-

nyiségéről még nem szólhatunk, számokban erről nem beszélhetünk, de termelő gazdatársainktól vett értesüléseink alapján annyit mondhatunk, hogy a várt eredmény nem üt be. A here növény termékenyülése tudvalevőleg a rovarok utján történik s e tekintetben legfőbb szerepet a poszméhek teljesítik. Az ez évi kedvezőtlen időjárásunk folytán azonban ezen rovarok rajzása korlátozva volt egyrészt, másrészt pedig nem is esett össze a here virágzása teljesen ezen méhek rajzása és mézgyűjtésével, mert a virágzás is sok helyen elkésve és hiányosan történt, miért a termékenyülés és a maghozam nem volt teljes. Így reményükben a termelők közül sokan megcsalatkoztak, mert a hozam 25—30 százalékkal kevesebbre jön ki, sem mint remélve volt.

Haza részünknek azonban még így is nagy quantum heremag készlete leend, mivel a termő terület az idén majdnem a kétszeresét teszi ki az előző évinek.

Hát az árakban vajjon mit remélhetünk?

Hogy erre felelhessünk tudnunk kell először azt, hogy hazarészünk heremag termése külföldi szükséglet fedezésére szolgál, valamint azt is, hogy a külföldnek, kiváltképen pedig Francia- és Németországnak az idén nagyon rossz heremag termése volt, úgy hogy ott a heremagot métermázsánként már is 90—110—120 frton jegyzik.

Nem vagyunk proféták s azért jósolni nem is akarunk, de annyit joggal következtethetünk a fentebbiek folytán, hogy az idén a heremag-nak jelentékeny ára lesz.

E mellett tanuskodnak a hazai jelenségek is. A nyár elején a névleges kötések hazarészünkben 60 frton indultak s emelkedtek 65 frtig. Augusztus közepén az árak váratlanul estek, a mi azonban aggodalomra nem adott okot, mert minden a viszonyokkal egy kissé számot vetni tudó előtt az árak javulása kétségtelen volt, a mi be is következett, minthogy az árak ismét 66—70 frtra emelkedtek.

Itt azonban eddig csupán a nyers áruról volt szó, vagyis olyanról, a mely csakis gazdasági tisztítást nyer. Az aranka mentessé tisztított heremag ára, igen természetesen ennél jóval magasabb, s hogy számokban adjunk ennek

Elsőrendű

műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a. 10 (38—52) a hová a levelek és rendelések intézendők.

Szuperfoszfát.
 Párolt
 csontliszt.

is kifejezést az árjavulás ennél egész bizton tehető 8—10%-ra a nyersáruval szemben, még akkor is, ha a mag belföldi vevő kezébe kerül.

Az erdélyi gazdasági egyesület heremag tisztító raktára abban a kellemes helyzetben van, hogy közvetlen összeköttetésben áll a külföldi legnagyobb magkereskedőkkel és pedig párisi, boroszlói, saazi stb. cégekkel, ennél fogva az általa tisztított és eladásra bizományba adott aranka mentes heremagot a lehető legmagasabb áron tudja értékesíteni.

Saját érdekükben cselekednek tehát a termelők, ha heremag terményüket aranka mentessé tisztítás végett ide beküldik és ez által maguknak a legjobb árakat biztosítják.

Nem mulaszthatjuk el azonban az ezen tisztító raktárt igénybe venni kívánó termelőket itt saját érdekeikre való tekintettel figyelmeztetni, hogy a beküldendő magot előzetesen otthon szelendő rostán a pelyvától portól, szeméttől tisztítassák meg, mert az különben mind felesleges és ok nélküli költséget okoz. Nevezetesen fizetni kell annak szállításáért a vasuton, fizetni a tisztító raktárban az elhelyezési tűzbiztosítási kezelési stb. illetéket épen úgy, mint a magért és azon fölül itt is sok veszélyeséget és a megsemmisítésnél nagy költséget okoz. A míg ha gazdaságilag annyira ki van tisztítva, hogy a tisztító raktárnak, földatához képest, már — mondhatni — csak az arankától kell megtisztítani, legfőkébb 1—2% a súly veszteség, így a termelőt ok nélküli költség nem terheli és maga a tisztítás is gyorsabban történik.

A tisztításért megállapított díjak is így értelmezhetnek.

Hogy ezen utobbiakat példával világítsuk meg, ide iktatjuk az erre vonatkozó múlt évi adatokat a beérkezés sorrendje szerint a nevek elhagyásával, a mint következők:

N y e r e t e t t

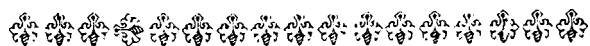
	A beküldött mag mennyisége	Aranka rostaaly	Pelyva és egyéb szemét	Aranka mentes tiszta mag
1	32.18	0.32	0.68	31.18
2	17.90	0.55	3.00	14.35
3	3.25	0.08	0.02	3.15
4	12.31	2.56	3.27	6.48
5	10.25	1.28	0.06	8.91
6	5.53	0.66	—	4.87
7	12.24	2.53	0.04	9.67
8	12.00	0.10	0.02	11.88
9	5.58	0.54	0.04	5.00
10	5.31	0.75	0.01	4.55
11	2.99	0.01	—	2.98
12	2.06	—	0.06	2.00
13	12.75	2.66	0.04	10.05
14	25.87	3.55	1.75	20.57
15	13.79	0.51	6.20	7.08
16	36.46	4.77	0.18	31.51
17	0.86	0.05	0.18	0.63
18	2.05	0.28	0.37	1.40
19	0.50	0.18	—	0.32
20	20.00	3.10	0.50	16.40
21	5.31	0.20	0.11	5.00
22	3.51	0.30	0.30	2.90
Összesen	242.71	24.98	16.85	200.88

Kitetszik az itt közlöttekéből, hogy azon küldeményeknél, amelyek gazdaságilag a lehetőségig ki tisztítottak, aránylag kevés hulladék származott; a míg azoknál, amelyek ilyen tisztításon nem vitettek keresztül, mint kivált a 2., 4., 7., 13., 14., 15. tételek alattiaknál a hulladék

tetes és tekintettel arra, hogy azok után is a mázsánként összesen 1 frt 90 krt tevő raktári, kezelési, tűzbiztosítási, szállítási stb. illetéket ép úgy meg kellett fizetni, mint a tiszta mag után, könnyű belátni, hogy az kidobott pénz a termelő részéről.

Most a heremag üzlet kezdetén az itt elmondottakat meleg figyelmébe ajánjuk termelő gazdátársainknak, irány adóul megjegyezvén, hogy nagyobb quantum heremag jön össze az erdélyi gazdasági egyesület heremag tisztító raktárába, annál jobb rak lesznek eléhetőek, mert a külföldi cégek csak nagy quantumokra reflektálnak.

Sz. P.

A trágyázásról.

II.

Kísérleteink által kipuhatva, hogy mekkora mennyiségben és milyen arányban vannak talajunkban a növényi tápanyagok, a gyakorlati célnak megfelelő biztos kulcsot nyertünk. Tudni fogjuk, hogy mennyi trágyát bír el talajunk, illetve, hogy mekkora az a legnagyobb mennyiség, a mely a legnagyobb termés mennyiséget úgy adja, hogy az egyszermind a legnagyobb haszon is. Egy bizonyos ponton túl a termés többlet már nem áll arányban az alkalmazott trágya többlettel és ekkor már nem haszon. Ezt a határt megállapítani kellett egyik célja legyen kísérleteinknek, a másik cél a talajunkban levő tápanyagok kifürkészése vagyis azt megtudni hol sántit az arány, melyik tápanyagban szegény a talajunk.

Tudva a haszonnal alkalmazandó trágya mennyiséget és azt, hogy ezen trágya mennyiségben mily arányban kell álljanak a növényi tápanyagok, hogy talajunkban a kellő egyensúly előálljon, vagy ha meg volt, hogy megmaradjon, könnyű lesz a különféle trágyákat helyesen alkalmazni. Teljesen mindegy, hogy az a növényi tápanyag, milyen eredetű, csak meglegyen és oly alakban, hogy a növények könnyen fölvehessék. Mindegy, hogy az az adandó phosphorsav ásványi vagy növényi eredetű trágyában kerül a talajba. Fődolog, hogy bele kerüljön és könnyen oldható állapotban kerüljön a talajba. Ha 30 kl. phosphorsavat kell jutassak a talajomba, teljesen mindegy vajjon 2 q 15% -os csontliszt-superphosphat vagy ásványi eredetű superphosphaban juttatom oda.

Eredete tehát nem határoz a trágyának, de igen az oldhatósága és a talajban való szétoszlása. Adhatok én akár mennyi légeny vagy phosphortrágyát, ha az nincs oly állapotban, hogy a növények felvehessék vagy ha a talajban nem oszlik szét, hogy a növények hajszál gyökereivel közvetlenül érintkezzék és azok által fölvelessék, annyi mintha nem is trágyáztam volna. Ez magyarázza meg a különböző trágyáknak, különböző hatását. Ez által nyerünk magyarázatot, hogy egy és ugyanazon trágyáknak különböző a hatása, hogy vajjon ősszel vagy tavasszal alkalmazzuk, vajjon esős vagy száraz az időjárás. Ez az oka, hogy pl. a chilisalétromot tavasszal és nem ősszel alkalmazzuk. Könnyen oldódik, a talajban könnyen terjed. Ha ősszel alkalmazzuk, a míg arra kerülne a sor, hogy hatását érvényesítse, eső, hóolvadás az altalajba mosja és semmi hatása nem volna. Míg pl. a Thomás salakot, mivel nehezen oldható phosphorsavat tartalmaz, ősszel kell elhintük és még akkor is nem a rá következő tavasszal és nyáron fejti ki igazi hatását, hanem csak a még

azután következő évben. Csak úgy vezet tehát sikerre a trágyázás, ha tisztában vagyunk az alkalmazandó trágya féléknek e tekintetben mutató minden sajátásaival

Említettük, hogy teljesen mindegy hatására nézve, hogy az a növényi tápanyag, milyen eredetű, csak oldható legyen. Ebből az következik, hogy mindegy vajjon istálló trágyával vagy műtrágyákkal trágyázunk. A trágya által nyújtott növényi tápanyagok tekintetéből mindegy. Az istálló trágyában levő nitrogén phosphor és kali trágya teljesen egyenlő jó a műtrágyák hasonló nitrogén, phosphor és kalijával, és viszont. Minde mellett csupán műtrágyákkal trágyázni éveken át nem vezet jóra, phisicailag rontaná el talajunkat. Az istálló trágya nagy előnye, hogy elkorhadásával phisicai sajátosságait emeli előnyösen a talajnak. A hátra maradó teljesen elkorhadott humus, bár mint tudjuk nem növényi tápanyag, de úgy a talaj kötöttségére mint a vízzel és hővel, szemben való viselkedésére nagy hatással van, javítja a talajt. Ezen kívül a humusban levő savak chemiaailag is tevékenyebbé teszik a talajt, annak visszapotló erejét növelik. Ez mind nincs meg a műtrágyáknál.

Azonban csak istálló trágyával trágyázni, kivált intenzív gazdaságban, sem gazdaságos, sem célra vezető. Igaz, hogy az istálló trágya, tartalmazza mindazon növényi tápanyagokat, melyekre a növénynek szüksége van, és azt oly állapotban tartalmazza, hogy a növények könnyen felvehetik, de nem a kellő arányban. Minden talajon leginkább a phosphorsav szorul után potlásra. Alig hiszem, hogy legyen hazánkban mivelés alatt álló olyan talaj, mely ne szorulna phosphor trágyára. Épen a phosphorsav igen kevés az istálló trágyában. Ha azt akarom, hogy istálló trágyával adjam vissza a talajnak, a kivánt phosphorsav mennyiséget, szóval, hogy a phosphorsavban a teljes egyensúlyt helyre állítsam, annyi istálló trágyát kell alkalmaznak, hogy a légeny trágyában pazarlást fogok véghez vinni. De amellet sok kultur növényünkre az arány a tul bő légenytrágya következtében kedvezőtlen lesz, a növény minősége szenved. Teljes analogia az elől felhozott példával, mikor a cukorrépat chilisalétrommal trágyázom és nem adok elég phosphort. Itt is pl. cukorrépat közvetlen trágyázva istálló trágyával és nem alkalmazva külön még phosphor trágyát, hogy az istálló trágyából hiányzó részt potoljam és a tulsulyban levő nitrogén trágyát a kellő arányban hozzam, nem csak annyiban szenved a cukorrépa minősége, hogy a cukorgyártásra kedvezőtlen sok nagy mennyiségben képződnek, hanem a répat a tulsulyban levő nitrogén trágya hizlalja, buján nő és kevés lesz a cukortartalma.

E rövid fejtegetésből könnyen levonhatjuk a követendő és czélszerű eljárást: Sem magára istálló trágyával sem magukra használva a műtrágyákat trágyázni nem czélszerű nem gazdaságos, hanem a kettőt czélszerűen kell kombinálni.

Nagy Kálmán.

(Folyt. köv.)

A baromfiak selejtezése és eladása.

Most van az ideje annak, hogy baromfi állományunkat kiselejtezzük; hiszen eddig szaporítottunk, és állataink közül nem egy megvénült, úgy hogy további tartása már nem nyereséges, sőt a gazdára nézve egyenes vesztesé-

gére van, mert tojományával nem fizeti ki már a reá pazarolt takarmányt.

Tudjuk ugyan is, hogy a tyuk négy éves korán tul kimerült, és hogy a mit ezután tojik az fel nem ér azon takarmány értékével, melyet megeszik.

Tehát ezen tyukoknak pusztulniok kell a baromfi udvarokból. — A négy éven felüli tyukok megváltója a kés, — így ezeket vagy most kell eladni, vagy a háztartásban felhasználni, az az ki kell őket selejtezni.

Igen, csak hogy ilyen vén tyukért vagy vén kakasért keveset adnak a piacon, pedig, hát ez nagyon is jól felhasználható a háztartásban.

A mikor az ilyen előregedett tyuk vagy kakas a kés alá kerül megtisztítatik, melle husa levágatik, megnyuzatik, a csontnál pedig lefejtetik, és lesz belőle két szép szelet. Hasonló képpen kivágatik a két czombja, megnyuzatik, és az inak belőle kifejtetnek, csak a czomb végső alján hagyatik meg a csont. Ekkor ezen mell és czomb husa bunkóval erősen megveretik, hogy megpuhuljon, és úgy mint a panirozott borju szelet kisüttetik, a többi felmaradó rész pedig szét daraboltatván, a legjobb izü levest adja.

Igy tehát ha nem sok a kiselejtezendő vén tyuk és kakas, akkor jobb azokat a háztartásban értékesíteni, mint a piacon, a hol vajmi kevés pénzt kapunk érte.

A melle husából lesz az ugynevezett „poulard-féle“ a czombból pedig a „chevalier de poulard“ és igen izletes pecsenyét ad, tulajdonképen két tál ételt, ugyan is a pecsenyét, mely egy állat után négy darabot ad, és egy levest, mind két tál étel kitünő.

Tehát a vén tyukokra és kakasokra az a véleményem, hogy azok ily módon a háztartásban a legczélszerűbben értékesíthetők, a hogy ezt magam is mindig így gyakoroltam, ha azonban sok az ilyen vén jószág, — akkor ha t. i. nem lehet őket a háztartásban értékesíteni, — elvelük a piacra, és keljenek el annyiért, a mennyit adnak értük, mert úgy is nyereséges lesz ezen üzlet.

Az ez idén felnevelt csibék közül nem lesz mindenikből tenyész állat.

Tehát először is, mielőtt a kiselejtést megkezdjük, osztályozzuk a baromfiakat, és a tenyészállatokat válogassuk ki, még pedig oly módon, hogy ha állományunkat szaporítani nem akarjuk, legalább annyi tenyész állatot választunk ki az idej tenyésztésből, mint a mennyi öreget kiselejtettünk, és ezeket a kiválasztott tenyészállatokat pedig megfelelően takarmányozzuk, hogy beérkezvén a tenyészidő, vagyis inkább szólva a tojási időszak, ezek tökéletesen kifejlődve legyenek, mert mellesleg megjegyzem, hogy csak a két évet meghaladott állatok tojásai után tanácsolom a szaporítást, ha megfelelő sikert, azaz egészséges erős ivadékot akarunk kapni.

A többi eladó csibékre nézve most az a kérdés, hogy kedvező-e a piaci árak? és hogy van-e takarmányunk azok téli ellátására.

Ha a piaci árak kedvezők, el velük, t. i. azokkal, melyek a háztartás számára nem keltenek; ha pedig a piaci árak kedvezőtlenek, és van takarmányunk, akkor tartjuk meg őket a télire, mert ekkor a fiatal baromfi drágább, és a karácsonyi ünnepeken meg a farsangon a káppan vagy a poulard, — vagyis az olyan jérce, mely még nem tojt, — mindég nagyon keresett és jól fizetett ezikk.

Hát hiába! a ludak is, a melyek a kapitaliumot megmentették, és a melyek agg kort érnek el. Igy volt jószágbérlőm Gelb Ábrahám egy ludja még huszonnégy éves korában is tojt és szaporított, s mely ludról mellesleg megjegyzem, — mert érdekes eset, — hogy midőn felesége beteg volt, a ludat a többiek közé a hizóba vették, az asszony mintegy két hétig ágyban fekvő beteg volt. A mikor betegségéből az ágyból felkelt, első dolga volt kedvencz régi ludját, a melyet még kelengyébe kapott szülőitől, megnézni. De ó irgalom! nem találta ludját a ludak közt.

Hol van, hol van!

Nos hát felvilágosításul kapta, hogy a hizóban van.

Meg volt a kétségbe esés. Ki a hizóból. Az öreg állat, mely a kihizástól csak úgy tántorodott, szabadon lett bocsátva, és megélt, és tovább is tojt.

A tenyésztésre nem kiválasztott ludakat és az öregeket tehát meg kell hizlalni, meghizlalva jó vevőkre akadnak az izralitákban, vagy ha nincs elég izraelita Erdélyben, akkor küldjék fel a hizott ludakat Budapestre, itt akad elég vevője, és mindég jó áron, úgy hogy küldés költségei is megtérülnek.

A pulykákról mit szoljak?

Ezek úgy is az egész esztendőn át selejteztetnek, azaz eladatik apraja nagyja, mert ebben a cikkben igen nagy a kivitelnk. Én magam mint a „Gullus“ volt szerkesztője kaptam annak idején Birmingham-ból Angliából ajánlatot, hogy szállítsak oda annyi pulykát a mennyit csak képes vagyok, az árakra megegyezünk. Én üzlet ember nem lévén, az ajánlatot vissza utasítottam, és a levélirót üzletemberekhez utasítottam.

Tehát a pulykákból selejtezés nélkül is allig marad tenyész állat, de ha még is van, akkor a hat-nyolcz éveseket ki kell selejtezni, de a potló fiatalokat két éves korukon alul nem szabad tenyésztésre használni.

Hátra vagyok még a kacsákkal. Hát ezekre is azt mondom a mit a ludaknál mondtam, csak hogy tenyészkéességük nem tart oly hosszú ideig mint a ludaké, és hizlalásuk is előnyös, kivált a májra nézve, mely igen becses — izletes.

Grubicy Géza

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

Az időjárás a lefolyt két héten a termények fejlődésére részben kedvezőtlen volt. Augusztus hó közepétől jóformán a hó végéig az ország legnagyobb részében szokatlan hőség uralkodott, mely a hónap utolsó napjaiban minden átmenet nélkül egyszerre őszi fordult.

Éjszakánkint a hőmérő itt-ott a fagypontra szállott alá, valamint az ország nagy részében, főként a Duna bal partján, a Tisza bal partján és a Duna-Tisza közén derek és ködök voltak, melyek különösen a gyengébb kerti veteményekben okoztak károkat. Ilyen időjárási viszonyok mellett nem csodálható, hogy a kapás és kerti vetemények terméselérései tetemesen csökkentek. Javulásukra felette kívánatos lenne az enyhe, hosszú ős, valamint gyakoribb esőzés, mert a szárazság nemcsak fejlődésükben hátráltatja őket, hanem az eróziós károkat (mészdombok, rézevetések és talaj előkészítésnek részben az őszi elvetésének) is nagy akadályul szolgál. — A legutóbb bekövetkezett melegebb időjárás talán némileg javít majd a veteményeken.

Tengeri. Az erdélyi vármegyékben az időjárás augusztus hó második felében is kedvezőt-

len volt; a rendkívüli forróságot hideg száraz szelek váltották fel, mi úgy az ültetvények, mint a vetemények kárára volt, amennyiben ezeket fejlődésükben nagyban hátráltatta, a hó utolsó napjaiban azonban esőzések állottak be, melyek a szenvedett károkat némileg még pótolni fogják. A tengeri, egyes helyek kivételével, elég jól áll, de nehezen érik, meleg időt kíván, s ha dér nem éri, úgy átlag középtermés várható.

Hüvelyesek és kerti vetemények nagyobbára meglehetősen jók, néhol gyengék.

Kender és len egészben véve elég jó termést adott; nagy része már áztatásban van. A magtermést most aratják különböző eredménnyel.

Dohány. Kis-Küküllő vármegye Szász-Bonyha község területén szép és dus termést ad.

Takarmányrépa az augusztus havában uralgott nagy szárazságtól szenvedett s így a terméskilátás valamivel csökkent, azonban a most beállott esőzésekre még javulhat.

Czukorrépa többnyire közepesen áll.

Burgonya a lefolyt hónapban volt száraz idő miatt keveset fejlődött, mindazonáltal elég jó termés várható. Korait jó eredménnyel szedték.

Mesterséges takarmányfélekét jó részben már lekaszálták, részben még kasza alatt van, az eredmény egészben véve jónak jelezhető, annyira, hogy az idén alig lesz takarmányhiány e vidéken. E vidék egyes helyein alacsony takarmányárakat emlegetnek, míg másutt, mint p. Beszterce-Naszódban éppen ennek magas volta miatt panaszkodnak, kivált mióta a sarjütemésre való kilátás ismét tetemesen csökkent.

Rét és legelő, a sarjütemés csak elvéve lehet jó, mivel az utolsó 14 nap alatt csak itt-ott volt egy kis eső, míg másutt a nagy szárazságtól majd kiégett; az utolsó napokban beállott esőzés pedig inkább csak kárára van, mert a folyamatban levő kaszálás akadályozza, a termés minőségét rontja. Legelők, kevés kivétellel nagyon gyengék.

Gyümölcs kevés, sok hull.

Szőlő, hol kellően perméteztek, elég jól igérkezik, másutt gyenge.

Rövid szakközlemények.

— A körtefajoknak viselkedése az elmúlt téllal szemben. Hogy mily óriási kárt okozhat a hideg a gyümölcsfákban, azt leginkább a mult tél után eléggé láthatjuk. A tavasz keltevel a nagyobb mérvű lúthatásnak nyomra alig látszódt meg és csak későbbben a nyár elején lehetett azt konstatálni, s most is még, pedig már szeptember hóban vagyunk, nap-nap mellett akad egy két gyümölcsfa, a melynek szomorú sorsa a fűrés, azaz még mindig akad kidobni való fa. Ezuttal a következő feljegyzéseket szükségesnek véltem közölni, a melyeket az itteni rimaszombati m. kir. földmivesiskola kerttelepén a különböző körtefajoknál tapasztaltam. Egészen jól megmaradtak, a hideggel szembeszálltak, tehát minden baj nélkül kiállották a telet! Klap kedvence, Stuttgarter kecskeör, Zöld nyári Magdolna, Amanlis vajoncza, Clairgeau vajoncza, Izambert, Őszi pergament, Prisztráng körte, Zephirine Gregoire, Olivier de Seres, Nemes Kolmár. Nagyobb részben szenvedtek a hidegtől és jobbra elpusztultak a következő körtefajok: Congressus emléke, Villiam, Angulemei herczegnő, Bosk kobakja, Colmár őszi vajoncza, Egyleti esperes, Millet vajoncza, Hardenpont téli vajoncza, Josephine de Malines, Totleben tábornok, Puebla. Összehasonlítás kedvéért kívánatos lenne, hogy ilyenféle feljegyzések nyilvánosságra hozatnának mentől több oldalról, hogy ez által a fajoknak ellentállósága a nagy telekkel szemben, némileg megállapítható lenne. Mindenesetre fontos dolog és szerintem sokaknak utbaigazítást lehetne adni, hogy különösen a zordonabb helyeken, mily fajokat kellene ültetni, kikerülve, az örökös próbálgatásokat a melyeknek eredménye rendesen laukasztja a kedvet a gyümölcsfatenyésztése körül. Kert. lapok.

— **Baromfiaknak való szemes takarmány-félék** közül nálunk leginkább a tengerit, az árpát, a búzát, a zabot, és a kölest használják. Ezek közül legjobb a köles egy tapasztalt német tenyésztő állítása szerint (Allg. D. Geflügel Ztng.) Az árpában és a zabban a tápláló anyagoknak a baromfiak által megkívánt minősége jobb és mennyisége arányosabb ugyan mint a kölesben, a maghéj vastagsága azonban akadályozza az emésztést és a magvak hosszú alakja és hegyes vége pedig azoknak a begyben való tova mozgását nehezíti meg s ennek következtében könnyen emésztési zavarok, betegségek támadnak. A baromfitenyésztő gazdának igen jó és aránylag legolcsóbb takarmánya a köles lévén, kívánatos, hogy mindenütt termeljenek legalább annyit, a mennyi a baromfiak számára okvetlenül szükséges.

Vegyes közlemények.

— **Tiszta fajta-baromfiak kaphatók a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetnél és pedig: Fehér-Brahma Fete-Langshan Plymouth-Rocks Erdélyi (Szeremley) kopasznyaku tyukfélék; továbbá: Peking-kacsák törzsenként, vagyis 1 him és két tojó 10 forintért; végre Emdeni ludak törzsenként 16 forintért, beleértve a szállító kosarat és a kolozsvári vasútra való szállítást.** Az állatok mind ez évi tavaszi költségük és mind igen sikerült példányok. Figyelmeztetni kívánjuk mind azokat, a kik ezen tiszta vérben tenyésztett baromfi fajtákból venni óhajtanak, miszerint megrendeléseiket a fent nevezett gazd. tanintézetnél mielőbb megtenni igyekezzenek, mert a kiszolgálás a míg kiadható anyag van, a megrendelés sorrendjében történik.

— **A m. kir. állami méneseiből és méntelepekből kisorsolt, nemkülönben a magántenyésztők által bejelentett lovak árverése** f. hó 29-én, 30-án és október 1-én, a mezőhegyesi m. kir. állami méneseiből kisorolt herélt lovak és a tenyésztésre még használható ménék árverése 1893. évi október 6-án és 7-én Budapesten a „Tattersall“ kerepesi-uti helyiségeiben fog megtartatni. A lovak részletes jegyzéke, a mely az árverési feltételeket is tartalmazza, a postabélyeg beküldése mellett a „Tattersall“ igazgatóságától kapható.

— **Gabona-import Amerikából.** Rendkívül nagy mennyiségű buza és kukorica érkezik folytonosan Amerikából az európai kikötőkbe s máris bizonyosnak látszik, hogy az ez évi import messze túlhaladja a korábbi éveket Augusztus 21-től 28-ig például New-Yorkból 3,472,000 bushel buza és 1,713,000 bushel korica indított utnak Európá, holott a múlt év ezen szakában, noha az amerikai aratás jó al kedvezőbb volt, csak 2,084,000 bushel buza és 735,000 bushel kukorica lett Európába áthozva. E héten még nagyobb hozatalra számítottak és úgy látszik, hogy Amerika az arany visszaszerzésére irányuló tevékenység által ösztönözötten összes feleslegét egyszerre dobja az európai piacokra.

— **Olaszország összes borkivitele** a folyó év első felében 1,375,344 mm. volt, a mi az előző év hasonló időszakának 951,196 mm.-nyi kivitelével szemben 424,148 mm. emelkedésnek felel meg. Ezen emelkedés egészben az osztrák-magyar monarchiára esik, sőt ez még a többi államok bevitelének rovására is magához vont nagyobb mennyiségeket, úgy, hogy az összes olasz bor behozatala meghaladta a félmillió mm-át. Az osztrák-magyar monarchiának úgy látszik jövőre is lesz szerencséje az olasz borokhoz, mert az olasz földmívelési miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint Olaszország ez évi borszürete hasonló lesz a tavalyihoz. E szerint mintegy 34 millió hl-ter borterme várható, melyből kivitelre 18—20 millió hl-ter jut.

— **A földmívelésügyi magy. kir. miniszter** az „Erdélyi szász gazdasági egyesület tag-

jai lakta községekben létesítendő pinzgau fajta szarvasmarha tenyésztési egyesület“ alapszabályait f. 1893. évi 43.965. számú rendeletével jóváhagyta.

— **Az orosz barlangkóro (Salsola Tragus Koel.)** Az észak-amerikai kertészeti szaklapok említik e veszedelmes tövises növény terjedését és veszedelmét az ültetvényekre nézve. A növény magva valószínűleg lennaggal került oda Oroszországból. Eleintén ártatlan növénynek lehetne hinni, de ősszel megtövisesedik, a téli szelek kitépik és hordják szerte a mezőkön, hol kiforgatják gyökerestől a szemes gabonát. Igen szívós, kemény tövisei áthatolnak a lábas jószág bőrén, sőt a kikészített bőrön is. Dakota államban több mint 30 ezer négyszög métföldet borított már el e veszedelmes gyom és a múlt évben okozott kárt 10 millió dollárra becsülik. A bérlőket olyan rettegésbe ejti e növény, hogy minden iskola ajtaja elé kívánnak egy ily növényt ültetetni, hogy idejekorán megismerkedjen vele a gyermekek, mindenképen irtásuk. Minthogy az orosz bogács egyéves növény elégséges, ha zsenge korában levágják.

— **Tenyészállat kiállítás egybekötve** díjazással rendez a vas megyei gazdasági egyesület ez év szeptember hó 27-én Felső-Eőrön. Szeptember hó 30-án pedig Rohonczon. Csak a megyebeli vehetnek részt tulajdonukat képező s ott nevelt állatokkal. Kiállíthatók piros tarka hegyi jellegű fajhoz tartozó tehenek borjuval vagy a nélkül, üszök 1—3 éves korig, bikák 1² évesétől feljebb. Díjak tehenekért: 100, 70, 40 és 20 K. Üszökért ugyanannyi. Bikák után pedig 100 és 50 K. Nagyobb tenyésztők dísz- és elismerő oklevelekkel fognak kitüntetettetni. A már díjazott állatok a díjazásból kizárva. A kiállítás élén Szegedy György elnök, Gothard Sándor igazgató és Rösler titkár állanak.

— **Az ezredéves kiállítás mezőgazdasági helyi bizottságainak szervezése.** A földmívelésügyi miniszter, a ki az 1896-ik évi ezredéves országos kiállítás mezőgazdasági és erdészeti (VI-és VII-ik) csoportjainak rendezését a kereskedelmiügyi minisztertől átvette, a kiállítás gazdasági érdekeinek vármegyéenként leendő előmozdítására, az érdekeltek tájékoztatására, a központi intézkedések végrehajtására és általában a kiállítás körül való közreműködésre minden vármegye területén egy-egy, összesen tehát 63 mezőgazdasági helyi bizottság szervezését határozta el. A vármegyei helyi bizottságok az illető vármegye főispánjának elnöke alatt rendszerint 30 tagból állanak, kiket a földmívelésügyi miniszter nevez ki, még pedig 10 tagot a főispán, 20 tagot pedig a vármegyei gazdasági egyesület javaslatára. — Ezek a helyi bizottságok, nyolcz vármegye kivételével, a többi vármegyékben már meg is alakultak.

— **Gyümölcsbortermelés Franciaországban.** Hogy a gyümölcsbortermelés Franciaországban mily roppant nagy fontossággal bír, annak illusztrálására érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy egy hivatalos adatok alapján készült és legközelebb megjelent kimutatás szerint Franciaországban az 1870-től 1890-ig terjedő 21 év alatt 244 340,000 hektoliter almabor (cidre) termeltetett a mely körülbelül 2000 millió frank értéket képviselt. Az almabor fogyasztása különösen Párisban mutat nagy emelkedést, hol az 1854-ik évben még csak 150 hl., az 1877-ik évben pedig már 300,000 hl., almabort fogyasztottak el. — A gyümölcsbortermeléssel főleg Franciaország észak-keleti részébeu 35 départementban foglalkoznak s a ze célra szolgáló almafák számát 5 millióra becsülik.

— **A takarmányhiány Németországban.** A kárösszeg, mely az ez évi takarmányhiány folytán nehezül Németországra, statisztikai számítások szerint a következő: A szarvasmarha állomány 16 millió darabból áll, s az összes szénaszükséglet 352 millió mázsa. Ennek azonban csak egyharmadát fedezi az ez évi termés, $\frac{2}{3}$ -ad vagyis 234 millió mázsa a külföldről szerzendő be s ha egy mázsa vételárát csak 3 márkával számítjuk 702 millió márká kiadás hárul a marhatartó lakosságra. A 16 állomány 3,500,000

darabra tehető, egy lóra naponként 10 font szénát számítva, a szükséglet 126 millió mázsa, melynek $\frac{2}{3}$ -át szintén a külföldről lévén szükséges beszerezni ez 252 millió márká újabb kiadást igényel. Végül tetemes kár éri Németországot az állatanyag értékének csökkenése által, mely értékcsökkenés 1268 millió márkában lévén megállapítható, az összes kár 2312 millió márkára tehető.

— **Mikor aratnak a földön? Mindig!** Nincs olyan hónapja az évnek, hogy a világ valamely részén ne aratnának. Januárban, mikor még nálunk hó és fagy borít mindent, nagyban folyik az aratás, Ausztráliában, Chile és az Argentini köztársaság egy részén. Februárban India és Felső-Egyiptom egy része lát az aratáshoz. Alsó-Egyiptomban márcziusban végződik; áprilisban folyik az aratás Cyprus-szigetén, Perzsiában, Kis Ázsiában, Mexikóban és Kuba-szigetén. Májusban kerül sorra Algír, Közép-Ázsia, China, Japán, Mexikó s az északamerikai Egyesült-Államok egy része, Texas és Florida. Junius havában aratnak a dunai államok, Magyarország, Görögország, Délország, Itália, Spanyolország, Portugália, Franciaország déli része s az amerikai államok közül Kalifornia, Louisiana, Mississippi, Alabama, Georgia, Virginia, Utah, Colorado és Missouri. Juliusban arat Németország, Ausztria, Franciaország északi része, Svájc, Orosz- és Lengyelország, Anglia s az Egyesült-Állami északi része. Augusztusban Belgium, Hollandia és Angolország északi része arat. Skócia, Svédország, Norvégia és Északoroszországra csak szeptemberben kerül a sor. Egyidejűleg folyik Amerikában a kukoriczatörés. Októberben Skócia északi része végzi a munkát, végül novemberben és decemberben Észak-Ausztráliában, Peruban, Dél-Afrikában és Alsó-Indiában végzik az aratás munkáját.

— **Gyümölcs vásár.** Az idén a Közteleken gyümölcs vásár lesz. A vásár kezdődik szept. 15-én és tart a tél beálltáig. Gyümölcsárakat ebben az időközben a vásár-rendezés állandóan elfogad a következő feltételek mellett: Az eladó felelős a beküldött minta és szállítmány azonosságáért. A helytelen csomagolásból származó kárt az eladó viseli; a csomagolás helyes keresztülvitele végett a vásárigazgatóság a termelőknek külön csomagolási utasítást fog szétküldeni, ugyszintén nyomtatott vörös czimlapokat is, melyek a szállítmányra ragasztandó Czimzalagokkal ellátott kosarakat a kereskedelmi miniszterium engedelmével minden reggel külön postakocsin szállítanak a Köztelekre. A postai csomag sulya legfeljebb 5 kilogramm, a vasuti csomagé 10 kilogramm lehet; azonban egy termelő ilyen csomagokban is legfeljebb 100 kilogrammot küldhet be egyszerre. A küldemények bérmentve adandók fel, a nem bérmentesített küldemények elfogadására a rendezőség nem kötelezi magát. A küldemény terhére eső bármely költséget az elárusítási árból fogják levonni. Az árat a beküldő határozza meg s közli a rendelkezésre álló készlet-mennyiséget is. Ettől a meghatározott ártól a vásári rendezőség az eladó beleegyezése nélkül el nem térhet, mégis kivétel az az eset, ha az illető áru romlani kezd s az eladó károsodása nélkül tovább nem tartható. A visszamaradt áruk a vásár befejezése után a beküldő javára árverés útján fognak értékesíttetni. Ily árveréseket azonban, a mint nagyobb készletek felhalmozódnak, gyakrabban fognak tartatni. Az üres ládákat, kosarakat az eladó kívánóságára és költségére visszaküldik.

— **A külföld komlótermése és kereskedelme.** I. (A stuttgarti cs. és kir. konzul jelentésének kivonata) Württemberg legfőbb komlótermelő vidékén N. m Rottenburgban a komló a szárazságnak soká ellenállott ugyan, végül azonban az aszályban mégis elmaradt; a legtöbb palánta a rendes magasságnak alig felét érte el, elcsenevésszedett s majdnem egészen megfeketedett, — a nagy mérvben elszaporodott férgek is óriási kárt tettek benne. Az ugyszólván az utolsó órában beállott esőzés mindamelllett egyik-másik ültetvényre mégis felette jóhatású volt. Az idei termés azonban minden körülmény között csakis gyenge lehet s épp e miatt az árak állandóan

emelkednek; tavalyi komlóért 230 250. egyes üzerek 300 márkát is fizetnek 50 kilogrammonkint; készlet alig van. II. (A mannheimi cs. és kir. konzul jelentésének kivonata.) A komló fejlődésére jó idő jár ugyan, az előző szárazság következtében azonban általában csak igen gyenge termésre van kilátás. Árak emelkedőben. — Tavalyi árút minőség szerint 190—220 márkával vásárolnak. — III. (A berlini cs. és kir. főkonzul jelentésének kivonata.) A komló a száraz, forró időben igen sok helyütt annyira elmaradt, hogy a mostani kedvezőbb körülmények között sem bír kellőleg fejlődni; különösen gyenge termés mutatkozik Bajorországban, ellenben Pozenben kitünő eredményre van kilátás. A piacra került korai komlóért, bár nem valami nagy a kereslet, rendkívül magas árakat követelnek, de a határidős üzletek is, a gyenge terméskilátás következtében, magas árak mellett köttetnek. A komlóval való üzérkedés az idén a rendesnél nagyobb mérvet látszik ölteni. — IV. (A genti cs. és kir. konzul jelentésének kivonata.) Az üzleti forgalom csökkenő árak mellett élénknek mondható; alost-i komlót október-novemberre már 115 frkért kínáltak, újabb azonban ismét 120 frkot követelnek. Idei alost komló közelben történendő szállításra 50 kilogrammonként 125 frkon alul nem kapható. Tavalyi komló rendelkezésre, 100—105 frkkal jegyeztetik 50 kilogrammonkint. Régebbi árban jelentékenyebb kitételeket eszközöltek. — A kedvező időjárás kiváló, jó termésre nyújt kilátást.

— Kerestetik számtartó, il etvè segéd-tiszt, kinek teendői első sorban az udvar és istállók körül leendenek. — Ajánlkozóknak tájékoztatást nyújt lapunk szerkesztősége, ha a válasza szükséges bélyeget beküldik.

— Gazdatiszti állást keres egy elméleti képzettségű és több évi gyakorlattal bíró egyén. Tudakozódni lehet lapunk szerkesztőségénél.

Piaczi értesítő.

Budapesti árú és értéktőzsde. Gyenes és Balog cég jelentése az „Erdélyi Gazda” részére. 1893. szept. 16.

Gabona üzlet. Az időjárás hazánkban a lefolyt héten eleinte borult, esős és hűvös volt, úgy hogy a tengeri vetés fejlődését gazdáink kezdik féltelni. A hét végén azonban ismét derült meleg napok jöttek és most csak kívánatos, hogy ezek minél tovább tartssanak és a reggeli fagyok is minél később jelentkezzenek, mert különben az elkésett tengeri sokat szenvedhet. A külföld is előbb szintén kedvezőtlen időt jelentett, később azonban megjavult.

A búzüzletről nem sok jelenteni valónk van, mint-hogy az ünnepek következtében a heti üzlet alig 2—3 napra szorítkozott. A hét első üzleti napján igen élénk volt az üzlet, szilárd irányzat mellett, később azonban rendkívül meglanyhult, mivel a hozatalok óriásiak és a kínálat sűrűs. Ennélfogva mintegy 10—15 krnyi hanyatlást láttunk, mely hanyatlás csak azért nem nagyobbodott, mert a privat speculatio is részt vett a bevásárlásban. A külföld még mindig nem vásárol, annál kevésbé sem, mert a vagyon hiány miatt a szállítást megbizhatlan. Az össztergálat 50—160000 mm. tehető. Amerika a hét elején igen szilárd volt. Anglia, Francia és Németország szintén igen szilárd volt, később azonban Amerika nagyon meglanyhult.

Rozs. Lanyha, többnyire csak szokvány szállításra és egy kis mennyiség bécsi számlára köttetett. A forgalom mintegy 3—4000 mm. 5.90—6.10 között bpesti paritásra; Debreczenbe köttetett 5.35 kron.

Árpa. Irányzat változatlan; takarmány árpáért 5.88—6 frt. Budapestre szállítva, jobb árpáért 6.05 Kőbányán; Tiszavidéki árpa finom minőségben keresett és jegyez 6—6.7—4.0-ig tiszavidéki állomáson. Össztergálat mintegy 3—4000 mm.

Tengeri. A szükséglet kőbányai sertés hizlalók részére felmondott. Szokvány árak által fedeztetik, tehát az árak elegendőnek a jelenleg folyó határidő jegyzéseinek. Köttetett ezenkívül néhány ezer mázsa Csehországi és első-magyarországi szállításra 5.87½—5.97½-ig.

Zab Lanyhult, az eddigi nélkülözött hozatalok szilárd irányzatot teremtettek, most már azonban jön a megfelelő mennyiségű áru, úgy hogy az árak mintegy 15—20 krt csökkentek. Forgalom 3000 mm. 0.45—0.75-ig

Repce szintén lanyhult és jegyez 15—15 ½-ig. Budapestig szállítva.

Haváridőzlet. A kész áru üzletnek megfelelően a hét elején igen szilárd, a hét végén azonban lanya csökkenő irányzatu szokvány piacunk volt

Értéktőzsde A lefolyt héten a tőzsde alaphangulatu különösen a hét elején igen szilárd volt. Ugy az internationalis papirok, mint a helyi papirjaink emelkedő irányzatot követtek; előbbiekre kegyező befolyással volt a külföldi javult pénzviszony és főleg a londoni kamatláb 1 % -kal való csökkentése, a hét utóján realizatiokra az árfolyamok kissé gyengültek.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az Erdélyi Gazda részére.)

A még a mult héten löherére nézve uralkodott szilárd hangulat e hétre nem szállt át, a mennyiben Amerika néhány nap óta oly árcsökkenést jegyez, hogy jelenleg a külföld, miután magyar és amerikai löhere közt igen nagy árkülömböség van, inkább utóbbi származású azaz amerikai löherére reflectál. Előbbi körülmény magától értetődik, a mi piacunkra sem maradhatott hatás nélkül és az árak általában 3 4 frt csökkenést mutatnak fel a mult hó végén jegyzet árakhoz képest.

Luczernából a belföld kínálati egyenlőre nagyon kis mérvűk ellenben Olaszország már meglehetősen jószemű szép és világos árut kínál 57—58 frton.

Baltacvimet jól keresik és a Morvaországból érkező kínálatok dacára folytatólag szilárd az irányzata.

A többi magfélék árai a mult hetiekhez képest változatlanul maradtak.

Jegyzések 100 kilonkint Budapesten:

Vörös löhere nagyszemű tiszavidéki 66—70 frt

Vörös löher idei középminőségű bánáti 60—64 frt.

Luczerna idei 50—54 frt.

esztendő mag 43—46 frt.

Baltaczim 16—17 frt

Vetni való Káposztarepce 16½—17 frt.

Téli borsó 11—12 frt.

Kolozsvár, 1893. szeptember 14. ről. Tiszta buza 6 frt — kr 7 frt — kr. Rozs 4 frt 80 kr 5 frt — kr. Törökbuza 4 frt 80 kr 5 frt — kr. Zab 5 frt 80 kr 6 frt 20 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr Méter-mázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 56 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lenese 18 kr Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Heclolier.) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kőse 9 kr. Disznózsír 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Állatvásárok.

Sertésvásári-jelentés az „Erdélyi Gazda” részére. Budapest-Kőbánya, 1893. szept. 15-én. Az üzlet lanya volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru *320—380 klg. nehéz 43½—44 kr. 280—300 klg. nehéz 44—45 kr. Öreg 300 klg. tuli — kr. vidéki sertés 42—47 kr. Szerb 39—42 kr. román — kr. tiszta klgk. páronként 45 klg. ételsuly levonás és 4% engedmény szokásos.

Éleségárak: Tengeri frt 5.25, árpa frt 6.30 Kőbányán átvéve.

Kimutatás!

Debreczen sz. kir. városban az 1893-ik év szeptem. 11—12-én tartott heti vásárról.

Sertés felhajtattott 4850 drb., eladatott 2907 drb.

Árak: 6 hónaptól 1 évig sovány párja 15 frttól 25 frtig, 1 évestől 1½ évig sovány párja 25 frttól 35 frtig, 1½ évestől 2 évig sovány párja 34 frttól 45 frtig, öreg sovány párja 45 frttól 65 frtig, kővér kilója 40 krtól 45 krig.

Üzlet élénk, 16 felhajtattott 470 drb, eladatott 133 drb, szarvasmarha felhajtattott 510 drb, eladatott 356 drb. Árak a régiéek. Üzlet lanya.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban)

A piaci czikkek	Mérték	Cy. Felhívár	Kézd-Vá-sárhely	Máros-Vá-sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegvár
Tiszta buza	mm.	730	705	630	525	650	731	780
Elegy buza	"	680	670	520	400	600	676	589
Rozs	"	590	462	455	350	525	528	471
Árpa	"	—	448	390	—	—	544	—
Zab	"	660	515	490	250	550	587	556
Törökbuza	"	540	650	468	400	450	556	576
Széna	"	300	400	280	250	370	200	160
Alomszalma	"	200	110	120	90	250	140	120
Túzifa	km.	275	250	300	300	275	350	280
Marhahus	kg.	48	48	48	52	44	62	56
Szept.		9	14	31	14	7	25	7

A piaci czikkek	Mérték	Seps-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Ujvarhely	Sz. Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	720	650	625	750	860	—	750
Elegy buza	"	650	500	500	600	660	—	550
Rozs	"	450	450	470	600	490	—	550
Árpa	"	500	400	560	500	—	—	450
Zab	"	470	560	520	600	500	—	550
Törökbuza	"	560	450	500	550	640	—	500
Széna	"	450	200	280	250	300	—	200
Alomszalma	"	200	150	140	100	150	—	40
Túzifa	km.	200	240	220	200	240	—	265
Marhahus	kg.	46	48	44	48	48	—	44
Szept.		11	11	7	9	12	—	9

A piaci czikkek	Mérték	Szász-Sóbo	Csikserede	Deés	Dicső-S. ent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	600	—	640	640	850	680	—
Elegy buza	"	500	—	620	400	500	650	—
Rozs	"	400	—	480	380	500	450	—
Árpa	"	—	—	—	360	—	—	—
Zab	"	260	—	510	360	550	500	—
Törökbuza	"	410	—	500	420	500	475	—
Széna	"	260	—	560	—	300	200	—
Alomszalma	"	100	—	380	—	260	150	—
Túzifa	km.	250	—	280	700	275	300	—
Marhahus	kg.	52	—	44	44	52	48	—
Szept.		31	—	12	30	13	1	—

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Főmunkatárs: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Javított szerkezetű

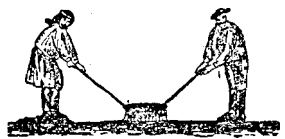
szab. Ásványi-féle

ARANKA-IRTÓ ESZKÖZ.

Kapható

Budapesten

Lipót-kört 30.
Detrich Gyula
gépgyárosnál.

Kolozsvárt

Kiss Ernő
vaskereske-
dőnél.

Ara 18 forint.

(16—x)

Legjobb minőségű

82 kilogramm súlyu

magnak való őszbuza

eladó

Gyalui Rosenberg Bernátnál.

Ára métermázsánként:

helyt Gyaluban 8 frt

kolozsvári vasutra szállítva vevő zsák-
jaiban 8 frt 25 kr.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott
Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
 nitrogén
 kali

műtrágyáit

nemkülönben szabadalmát képező

külfönlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

(10-10)

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó
 vezérfonalat bárkinek készséggel küld

az igazgatóság.

Lucernát loherét, baltaczimet,
 nyulszapukat, komlóherét, fe-
 hér herét és egyáltalán gaz-
 dasági magvakat legmagasabb
 áron vásárol

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

BUDAPESTEN,

Andrássy-ut 23. sz.

1 (38-52)

Sátori Miksa és Mór

műtrágya gyárosok

Budapest

IX. Dandár u. 25.)

Mezőtelegd

(Biharmegye)

ajánlanak

SZARITOTT SZESZGYÁRIMOSLEKOT

mint legolcsóbb és leghatásosabb

ERŐTÁPSZERT

mindennemű állat etetésére
 és hizlalására.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel
 készséggel szolgálunk.

3-5